

# FALUGONDNOKI ÉS TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS MŰKÖDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATAI JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYÉBEN

*Készítette: Dr. Bohács Ágnes és Kovács-Bózsó Márta*

*szociális és gyermekvédelmi szakügyintézők*

*Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály*

*Szociális és Gyámügyi Osztály*

# FALU- TANYAGONDNOKI SZOLGÁLTATÁS

*„A falu- és tanyagondnoki szolgáltatás  
1990. augusztusa óta működik és viszi el a legkisebb  
településekre és tanyákra a segítő kezet,  
az emberi jó szót.”*

*(Segédlet a falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatok indításához és működéséhez – EMMI)*

A falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás célja a falvak és a külterületi, valamint a tanyasi lakott helyek intézményhiányából és a közösségi közlekedés nehézségéből eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

TÉRÍTÉSMENTES, NEM KELL MEGÁLLAPODÁST  
KÖTNI!

**SZAKMAI SEGÉDANYAGOK ELÉRHEŐEK A**  
**SZOCIÁLIS ÁGAZATI PORTÁLON**

**[HTTPS://SZOCIALISPORTAL.HU/](https://szocialisportal.hu/)**

**2023.03.01.**

**FRISSÜLT A „GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK”**  
**FALUGONDNOKI ÉS TANYAGONDNOKI**  
**SZOLGÁLTATÁSHOZ CÍMŰ DOKUMENTUM**

**2022.04.06.**

**SEGÉDLET ÉS TEVÉKENYSÉGNAPLÓ A**  
**FALUGONDNOKI ÉS TANYAGONDOKI**  
**SZOLGÁLTATÁSHOZ**

## Szolgáltatói nyilvántartásba történő **BEJEGYZÉS**

A fenntartó köteles az általánosan illetékes működést engedélyező szervnek (KH) a változást követő tizenöt napon belül bejelenteni, ha a bejegyzés alapjául szolgáló, lényeges körülményben változás következett be, **így különösen**, ha a **személyi vagy tárgyi feltételek lényegesen megváltoznak, a szolgáltató, engedélyes vezetőjének személye megváltozik**, vagy a szakmai program, illetve az ellátási szerződés lényeges eleme megváltozik, és a változások adatmódosítást nem tesznek szükségessé.

*[Segédlet 10. o., Sznyr. 23. § (1)]*

**MÜKENG rendszerben rögzítésre kerül:  
gépjármű gyártmány - gépjármű típus – rendszám**

## TANÚSÍTVÁNY

**A tanúsítványt az engedélyes címén és az ellátottak számára  
nyitva álló egyéb helyiségeiben jól látható módon ki kell  
függeszteni.**

[Szngr. 14. § (3)]

## ÖNKORMÁNYZATI RENDELET

Részletesen meg kell határozni az Szt. 60. § (1) bekezdésében előírt feladatokat, valamint - amennyiben az önkormányzat rendeletében meghatározza - közreműködhet az étkeztetés biztosításában.

Tevékenységment a szolgáltatás számára készített  
**SZAKMAI PROGRAM**-ban foglaltak szerint végzik.

*(A szociális szolgáltatónak rendelkeznie kell szakmai programmal, melynek kötelező tartalmi elemeit az SzCsM rendelet 5/A. §-A határozza meg.)*

Ellenőrzésünk során ezt is vizsgáljuk, amennyiben hiányosságot tapasztalunk, előírjuk módosítását, kiegészítését.

### **Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)**

– egyszemélyes szolgálatnak nem kell külön SZMSZ-szel rendelkeznie, de a szolgálat működésére vonatkozó előírások az önkormányzati (a fenntartói) SZMSZ részét kell, hogy képezzék.

*[SzCsM rendelet 5. § (1) c) és Segédlet 8. oldal]*

## **SZABÁLYZATOK**

A szociális szolgáltatónak rendelkeznie kell

- iratkezelési szabályzattal
- anyaggazdálkodási, leltár és selejtezési szabályzattal
- munkavédelmi szabályzattal,
- tűzvédelmi szabályzattal,
- gépjármű használati szabályzattal.

**(MUNKA/TŰZVÉDELMI OKTATÁS)**

[SzCsM rendelet 5. § (1) és Segédlet 8. oldal

A **pénzkezelési szabályzatok** ellenőrzése abból a célból, hogy a fenntartó hogyan szabályozza az ellátottak pénzének kezelésére vonatkozó szabályokat. Amennyiben a szabályzat ezt nem tartalmazza, **javasolni szoktuk** ezzel történő kiegészítését.  
*(Megismerési nyilatkozatok – nem kötelező)*

## FOGLALKOZTATOTTI DOKUMENTÁCIÓ

A falugondnok, tanyagondnok munkakörök betöltéséhez **nincs középfokú képesítési elvárás**, de bármely középfokú végzettséggel és szakképzettséggel is betölthetőek.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményekben foglalkoztatottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimum előírásai szerint a **falu-/tanyagondnok munkakör befejezett 8 általános iskola végzettséggel betölthető**.

Az SzCsM rendelet 2. számú melléklete, a személyes gondoskodás formáinak **szakmai létszámnormái szerint** a falugondnoki és tanyagondnoki szolgálatnál 1 fő falu/tanyagondnok az előírt kötelezően alkalmazandó létszám. A létszámnorma vonatkozásában a főben meghatározott előírás alatt a **teljes munkaidejű**, azaz napi 8 órás munkavégzés értendő. *[GYIK – 10. pont]*

**MUNKÁLTATÓI IGAZOLVÁNY** – a feladat ellátására vonatkozó felhatalmazását igazolni tudja a falu- tanyagondnok.

*[SzCsM rendelet 19. § (3) és Segédlet 18. oldal]*

## FALU-/TANYAGONDNOKI ALAPKÉPZÉS

Falu-, illetve tanyagondnoki munkakörben **csak olyan személy foglalkoztatható, akit a foglalkoztatás kezdő időpontját követő 15 napon belül a munkáltató bejelentett a munkakör betöltéséhez szükséges falu- és tanyagondnoki alapképzésre, és azt a munkakör betöltője a foglalkoztatás kezdő időpontjától számított egy éven belül elvégzi.** *[SzCsM rendelet 39. § (5)]*

A képzés szervezését a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet a képzés megvalósítását a vármegyei önkormányzatok végzik.

**Tanulmányi szerződés nem köthető** a képzés elvégzésére az Mt. szabályai szerint

*[Mt. 229. § (2) bekezdés b) pont szerint nem köthető tanulmányi szerződés ha a tanulmányok elvégzésére a munkáltató kötelezte a munkavállalót.]*

*[Segédlet 14. oldal]*

## Minek számít a falu- tanyagondnoki alapképzés?

*[forrás: GYIK 5. pont]*

A munkakör betöltéséhez előírt alapképzés hatósági jellegű képzés, mely nélkül a munkakör tevékenységei nem végezhetők.  
A hatósági jellegű képzések csak adott munkakör betöltéséhez kötöttek, **nem adnak szakképzettséget**, így nem keletkeztet fizetési osztályoknál, fokozatoknál besorolási alapot.

## KÖTELEZŐ SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉSI TERV

A munkakörhöz kötött továbbképzési kötelezettséggel járó munkakörök között a falu- és tanyagondnok munkakör megtalálható!

### **A falu- tanyagondnokoknak kötelező a továbbképzés.**

*(A továbbképzési időszak tartama négy év. A továbbképzési időszak kezdete a személyes gondoskodást nyújtó személy munkába állásának, foglalkoztatása megkezdésének napja. A továbbképzésre kötelezettnek egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 pontot kell megszereznie. A személyes gondoskodást végző személy mentesül a továbbképzési kötelezettség alól, ha a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár eléréséhez öt évnél rövidebb idő van hátra, heti 15 óránál kevesebb időtartamban végez személyes gondoskodást.)*

**SZOCIÁLIS ÁGAZATI PORTÁLON ([WWW.SZOCIALISPORTAL.HU](http://WWW.SZOCIALISPORTAL.HU)) A SLACHTA MARGIT NEMZETI SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZET TESZI KÖZZÉ AZ ÉRVÉNYES VÁLASZTHATÓ SZOCIÁLIS TOVÁBBKÉPZÉSEK JEGYZÉKÉT.**

## MUNKAKÖRI LEÍRÁS

Szerepel-e a munkaköri leírásban, vagy külön nyilatkozatban a személyes gondoskodást nyújtó intézményben foglalkoztatott személy, valamint közeli hozzátartozója [a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 8:1. § (1) bekezdés 1. pontja] és élettársa az ellátásban részesülő személlyel **tartási, életjáradéki és öröklési szerződést az ellátás időtartama alatt – illetve annak megszűnésétől számított egy évig – nem köthet.**

*[SzCsM rendelet 6. § (10) és Segédlet 19. oldal]*

## HELYETTESÍTÉS

**!** Az **alapszolgáltatások nyújtását a fenntartó nem szüneteltetheti**, a folyamatos működésről távollét esetén a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon, a szolgáltatást végző személynek az SzCsM rendelet 3. számú mellékletének megfelelő képesítéssel rendelkező személlyel történő helyettesítése, illetve másik szociális szolgáltatóval, intézménnyel, illetve annak fenntartójával kötött megállapodás révén gondoskodik.

*[SzCsM rendelet 19. § (5)]*

Az jó gyakorlat, amikor a szolgáltatást fenntartók megállapodnak a helyettesítésről. Azonban hosszú ideig tartó helyettesítés esetén pl. gyed, gyes idejére, a feladat ellátás legjobb megvalósítása érdekében javasolt a munkakör betöltéséhez előírt alapképzés elvégzése.

*[GYIK-4. oldal]*

A falu- tanyagondnokok  
KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZEMÉLYNEK MINŐSÜLNEK  
feladatellátásuk során!

*(Szt. 94/l. § (2) bekezdés g) pontja alapján [közfeladatot ellátó személynek minősül az alábbi munkaköröket betöltő személy: g) a falu- és a tanyagondnok] illetve Btk. 459. § (1) 12. J) pont alapján)*

## **MUNKAI DŐ NYILVÁNTARTÁS**

Munka Törvénykönyve írja elő **naprakész** vezetését  
(munkáltató felelőssége)

**MŰKÖDÉSI NYILVÁNTARTÁS** – *Működési nyilvántartási számmal valamennyi, a személyes gondoskodást nyújtó szociális tevékenységet végző szakképesítéssel rendelkező személynek rendelkeznie kell.*  
*A működési nyilvántartási számot a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettől kell igényelni (nszi.hu/ szakmai tevékenységek/ személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények működési nyilvántartása – megj.: Éves továbbképzési tervek mintái is található ugyanitt)*

### **EKAT rendszer**

(Emberkereskedelem Áldozatainak Azonosítása és Támogatása)

**Regisztráció szükséges** (az EMMI az EKAT rendszerbe történő regisztrációról és az áldozatazonosítás menetéről 2018. és 2021. években minden szociális szolgáltatónak küldött tájékoztatást.)

<https://emberkereskedelem.im.gov.hu>

## MUNKA-VÉDŐRUHA

**A falu- tanyagondnokok részére is szükséges munkaruhát biztosítani.**

A személyes gondoskodás körébe tartozó feladatokat ellátó személyek részére **munkaruhát kell biztosítani.** A munkaruha-juttatás feltételeit a munkáltató állapítja meg. Az alap- és a szakellátást biztosító intézményekben az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül foglalkozó személyek részére szükség esetén védőruhát is kell biztosítani.

*(Szt. 56. § (2) A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat.)*

# TÁRGYI FELTÉTELEK

## A.) GÉPJÁRMŰ

Konkrétan nincs meghatározva, hogy milyen gépjárművel lehet ellátni a feladatot.

*„A falu- és tanyagondnoki szolgálatnak rendelkeznie kell a gépjármű használatát is igénylő feladatok elvégzéséhez megfelelő gépjárművel.”*

*[Ir. 2/F. §]*

A fenntartó megbízólevelet/meghatalmazást állít ki a falugondnok részére a gépjármű használatához.

A gépjárműnek rendelkeznie kell érvényes forgalmi engedéllyel, kötelező felelősségbiztosítással.

Javasolt a CASCO (támogatói okirat elő is írhatja).

KRESZ szabályainak betartása (pl. gyermekszállításra vonatkozó rendelkezések!)

[Segédlet 19-20. oldal]

## **B.) IRODA**

**Mivel a falu- tanyagondnokot is terheli adminisztrációs kötelezettség, mindenképpen szükséges egy olyan helyiség biztosítása ahol ezen feladatait el tudja látni.**

*- zárható szekrény (adattvédelem) -*

**A falu- tanyagondnokok feladatait**  
az Szt. 60. § és  
az SzCsM rendelet 39. § (1)-(3) bekezdései határozzák meg.

## TEVÉKENYSÉGNAPLÓ

A falu- tanyagondnok tevékenységét a szociálpolitikaért felelős miniszter által meghatározott, a szociális ágazati portálon közzétett tevékenységnaplóban kell dokumentálni.

**!!! 2022. áprilisában változott a falu- és tanyagondnoki tevékenységnapló, a szolgáltatást igénybe vevők aláírásától a továbbiakban nem lehet a fenntartó döntése alapján eltekinteni!!!!**

A tevékenységnapló kitöltési útmutatója szerint: amennyiben a szolgáltatás nyújtása rendszeresen, ugyanazon személyi kör részére történik (pl. Naponta iskolások iskolába szállítása, vagy hetente gyógyszer felírata, recept kiváltása), **a szolgáltatást rendszeresen igénybevevőkről külön lista készíthető**, melyet a szolgáltatás minden ismétlődésekor sürgősen újra elkészíteni.

Ilyen esetben az adott napon a szolgáltatást igénybevevőket csupán a szolgáltatást **igénybevevők számánál kell feltüntetni.**

A szolgáltatást rendszeresen igénybevevők listáján fel kell tüntetni, hogy az adott személy mely időszakban, mikortól meddig volt rendszeres igénybevevője a szolgáltatásnak.

*[Segédlet 23. oldal illetve GYIK]*

**Mikor kell lista a tevékenységnapló mellé, a rendszeres igénybevételről vezetett külön lista mit tartalmazzon?  
(Forrás: GYIK - SZÁP)**

Tevékenységnapló kitöltési útmutató -> lista esetében mellőzhető az aláírás!

Amennyiben a szolgáltatás nyújtása rendszeresen, ugyanazon személyi kör részére történik (pl. naponta iskolások szállítása, vagy hetente gyógyszer felírása, recept kiváltása) a szolgáltatást rendszeresen igénybe vevőkről külön lista készíthető (utas lista), melyet a szolgáltatás minden ismétlődésekor szükségtelen újra elkészíteni.

**Ilyen esetben a szolgáltatást igénybe vevők neve rovatban hivatkozni kell a külön listára.** Ezen pont, illetve ha a szolgáltatás jellege miatt nincs lehetőség kitölteni a szolgáltatást igénybe vevők számát és nevét (pl. **Falunap**) **ILLETVE** kiskorú és gondnokolt személy igénybevevő esetén **MELLŐZHETŐ CSAK AZ ALÁÍRÁS!**

**A külön listán rajta kell lennie az adott tárgyévnek, a rendszeres igénybevevők körében bekövetkező változást folyamatosan vezetni kell.** Ebbe a körben tartozik például új személy rávezetése vagy kivezetése a listáról.

**Gyermekek óvodába és iskolába szállítása esetén a nevelési év/tanév kezdetével kell vezetni a listát.**

(Forrás: GYIK - SZÁP)

A napi teljesítést **a fenntartó által megbízott, meghatalmazott személynek kell igazolnia**

A **TEVÉKENYSÉ GKÓDOK** a szociális ágazati portálon vannak közzétéve (falu- és tanyagondnok tevékenységkódok – 2016.07.20.)  
**Használatuk nem kötelező.**

## MENETLEVÉL

**! A szolgáltatáshoz használt gépjármű menetlevelén fel kell tüntetni, hogy a gépjárművet a falugondnoki szolgáltatás ellátásához veszik igénybe.**

*[SzCsM rendelet 39. § (4)]*

A jármű vezetője állítja ki, feladatellátás során köteles azt a gépjárműben tartani, eseményszerűen vezetni, aláírásával hitelesíteni.

A gépjármű-üzemeltetési szabályzatban rögzíteni kell a szabályokat. Melléklete lehet az utas lista, mely lehet a tevékenységnapló melléklete is.

Távollét esetén a helyettesítő vezeti a menetlevelet.

*[Segédlet 24. oldal]*

**A MUNKAIDŐ NYILVÁNTARTÁSNAK,**

**A MENETLEVÉLNEK,**

**A TEVÉKENYSÉGNAPLÓNAK**

**ÖSSZHANGBAN**

**KELL**

**ÁLLNIA!**

# ELLÁTOTTJOGI KÉPVISELŐ ELÉRHETŐSÉGE

**Az elérhetőséget ki kell függeszteni a fenntartó épületében  
ÉS A GÉPJÁRMŰBEN IS!**

*(Szt. 94/K. § (4) ellátottak felé tájékoztatási kötelezettség)*

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE TELJES TERÜLETE,  
KIVÉVE: JÁSZBERÉNY, JÁSZAPÁTI  
GÖNCZINÉ HARJÁN VERONIKA  
[VERONIKA.HARJAN.GONCZINE@IJSZ.BM.GOV.HU](mailto:VERONIKA.HARJAN.GONCZINE@IJSZ.BM.GOV.HU)  
+36 20 4899 602

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYÉBEN: JÁSZBERÉNY, JÁSZAPÁTI JÁRÁSOK  
FORGÁCS BÉLA  
[BELA.FORGACS@IJSZ.BM.GOV.HU](mailto:BELA.FORGACS@IJSZ.BM.GOV.HU)  
+36 20 4899 529

## Vonatkozó jogszabályok

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** (Szt.),
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló **369/2013. (X. 24.) Kormányrendelet** (Sznyr.),
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló **1/2000. (I. 7.) Szcsm rendelet** (SzCsM rendelet),
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló **9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet** (Ir.),
  - A munka törvénykönyvéről szóló **2012. évi I. törvény** (Mt.),
  - A közalkalmazottak jogállásáról szóló **1992. évi XXXIII. törvény** (Kjt.),
- A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló **9/2000. (VIII. 4.) Szcsm rendelet**,
  - Az integrált jogvédelmi szolgálatról szóló **381/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet**.

**KÖSZÖNÖM A  
MEGTISZTELŐ FIGYELMET!**